

FOTOĞRAF, GERÇEKLİK VE GERÇEĞİN TEMSİLİ

Gördüğü, keşfettiği görüntüleri bir yüzey üzerine aktaran insan bu görüntüleri kalıcı duruma getirmeye uğraşmıştır. En büyük teknoloji ve toplumsal dönüşümlerden birisi olarak değerlendirilen Sanayi Devrimi'nin görsel ve kültürel bir aracı olan fotoğraf zaman içerisinde teknolojik gelişmelerden de yararlanarak toplumun vazgeçilmez olgularından biri haline gelmiştir.

Gerçeklik

- Gerçeklik, düşünülen ya da zihinde tasarlanan değil, somut ve bilinçten bağımsız olarak var olandır.
- Doğruluk ve gerçeklik, gündelik dilde çoğu kez birbirine karıştırılan, birbiriyle ilişkili olmakla birlikte, birbirlerinden de farklı olan kavramlardır.
- Doğruluk: Bilgiyle ilgili bir değerdir. Bilgiyi meydana getiren tek tek öğelerin doğruluğundan ya da yanlışlığından söz edilemez. Buna göre doğruluk tek tek kavramların değil, bu kavramlardan meydana gelen yargıları ya da önermelerin özelliğidir.

ÖNEMLİ

- Bilim insanları, felsefeciler ve filozoflar iki akım üzerinde durmaktadır. Bunlar gerçekçilik (realizm) ve kuşkuculuk (septisizm)'tur.
- Gerçekçilik: Varlığın, insan bilincinden bağımsız ve nesnel bir biçimde var olduğunu savunan görüştür.
- Kuşkuculuk: Bilgi kuramında gerçekçi anlayışa karşıt olarak, doğru, kesin, mutlak anlamda bir bilginin mümkün olmadığını savunan görüştür. Felsefe tarihinde gezgin filozoflar olarak bilinen Sofist düşünürler de, doğru bilginin göreliliğini ve imkansızlığını savunduklarından bu görüş içerisinde yer alırlar.

ÖNEMLİ

- Öznelerarasılık: Diğerleriyle birlikte yaşayan ve etkileşimde bulunan bireylerin bulunduğu, oldukça gerçek bir çevre içerisindeki yaşam dünyasıdır.
- Temsil: Belirgin özellikleri ile yansıtmı, sembolü olma, simgeleme anlamlarına gelir.
- Simge: Herhangi bir nesnenin işareti, sembolüdür.
- İmge: Zihinde beliren olay, kişi ya da nesnelerin görüntüleridir.

ÖNEMLİ

Yüzey Üzerinde ve Sanat Ortamında Gerçeğin Temsili

- Sanat eserinin gerçek bir varlık olmasının yanında tinsel, başka bir ifadeyle ruhsal bir varlık olduğunu unutmamak gerekir.
- Tinsel kelimesi; ruh, zihin anlamındadır. Bu kavram, insanın ruhsal yanını, kişisel tarihini, kültürünü, düşünce ve düş dünyasını, istek ve arzularını ifade etmekle birlikte insanlığın toplumsal, kültürel ve tarihsel yanını, yani ortak insanlık durumunu ifade etmektedir.
- Metafor (Mecaz, eğretileme): Bir kavramı yaygın anlamının dışında kullanmadır. Güncel ve duysal gerçekliğin dışındaki bilinçaltı alanların keşfiyle sanat için farklı gerçeklik alanlarının önemi artmıştır. Diğer yandan sanatçılar, bütün bu değişmelere karşın, doğal güzelliği ön plana çıkartarak, canlı ve gerçekçi betimlemeler gerçekleştirmeye de devam etmiştir.

Duyular ve Gerçeklik

- Deneyci (Empirist) İngiliz düşünürü Locke, «tabula rasa» (boş levha) düşüncesinden hareketle insan zihninin boş bir levha olduğunu ileri sürer. Buna göre, insan zihni başlangıçta doğuştan, önsel (a priori) hiçbir bilgiye sahip değildir ve tüm bilgimizin temelini duyular oluşturmaktadır.
- Deneycilik (Emprizim): Bilgi kuramında, doğru bilginin kaynağının duyularla elde edilen veriler ya da sonradan elde edilen deneyimler olduğunu ileri süren felsefe akımıdır.
- A priori: Önsel, deney öncesi. İnsan zihninde doğuştan bulunan, deneyimle elde edilmemiş olan kavram ve ilkelerdir. Buna göre biz, doğuştan birtakım bilgilere sahibiz.

- Duyu organlarıyla dış dünyanın tecrübe edilmesi dış deney, bunlar üzerine aklın kendi kendine yaptığı işlem ise iç deneyin konusunu oluşturmaktadır. Bu işlem bir refleksiyondur, başka deyişle aklın kendisine dönük bir düşünme eylemidir. İşte bu nokta resmetme ve fotoğraf açısından önemli bir noktadır.

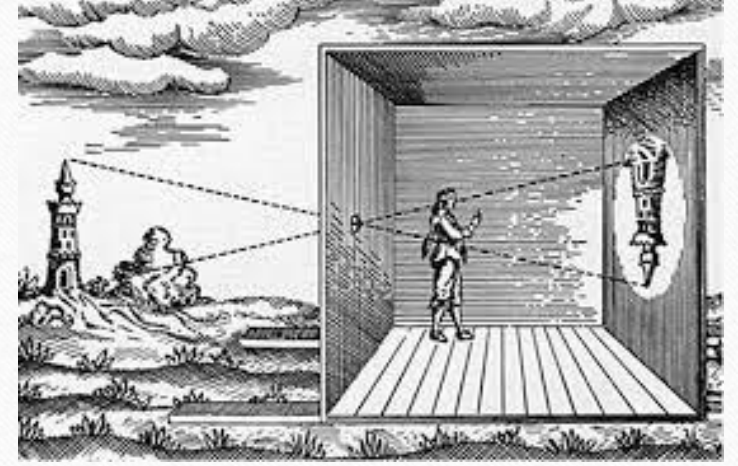
- Refleksiyon: Düşünme, yansıtma. Felsefe etkinliğini nitelemek için kullanılan bu terim, kendi üzerine dönme, kendi üzerine düşünme anlamına gelir. Zihin kendi üzerine dönerek sahip olduğu bilgiler üzerinde düşünür ve kendini sorgular.

Fotoğrafın Keşfi

- Fotoğrafın kelime anlamı, ışık yardımıyla iz bırakmaktır. Fotoğrafçılık, ışığa duyarlı yüzeylerde görüntü üretme süreçleri için kolektif bir terimdir. Işık veya elektromanyetik radyasyon, fotokimyasal reaksiyona neden olur. Bu tepkiden ortaya çıkan resimlere fotoğraf denir.

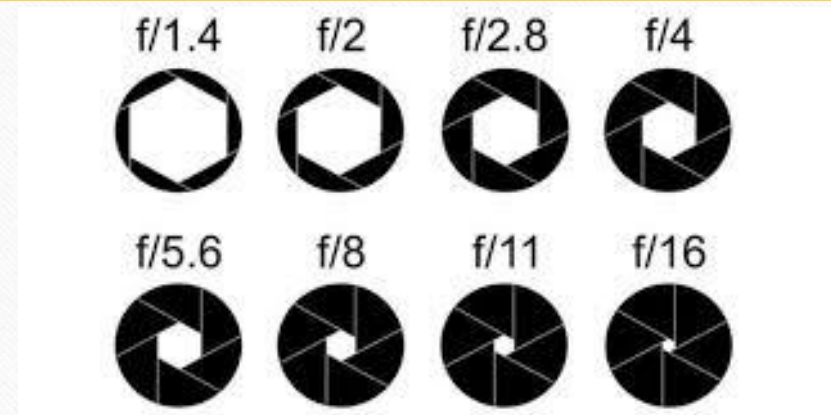
- 17. Yüzyılda taşınabilir hale getirilen kamera obscura temel ilkesi bir kutu veya oda ve onun bir yüzüne açılmış delikten oluşur.
- Dışarıdan gelen ışık, delikten geçerek içerisindeki yüzeye düşer ve yansıdığı kaynağın perspektifini ve renklerini koruyarak ters dönmüş görüntüsünü oluşturur.
- Resim bir kağıt üzerine düşürölerek yüksek kesinlikli çizimler elde edilmesini sağlar. Tüm fotoğraf makineleri bu temel prensip ile çalışmaktadır. Bu durumda obscura da günümüz fotoğraf makinelerinin atasıdır. Fotoğrafın ortaya çıkışı da ışığın bu iğne deliğinden süzölmesiyle başlamıştır.

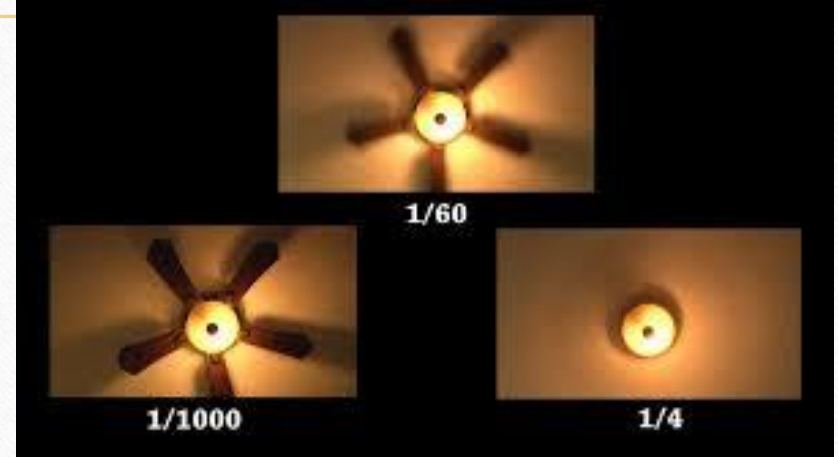
Fotoğraf Çekim Teknikleri

- Temel mantığı pozlama üçgeni üzerine dayanan yaratıcı fotoğraf tekniklerini kavramak ve uygulamak önemlidir. Fotoğraf çekim teknikleri içerisinde bir fotoğrafı iyileştirmenin en önemli yolu pozlamadır. Bu sayede fotoğraf makinesi içerisinde ne kadar ışığın gireceğini kontrol etmiş oluruz.
- Pozlama açık tanımıyla “ışığı dengelemek” anlamına gelir. Bu dengeyi oluşturan ve pozlamanın omurgası sayılan üç temel kavram “diyafram”, “enstantane hızı” ve “ISO hızı”dır.

- Diyafram, lens açıklığının geniş ve dar olduğunun belirleyicisidir. Diyafram, fotoğraf makineniz içerisine alınacak ışığın ne miktarda olacağını kontrol eder.
- Fotoğraf makinesinin içinde, fotoğrafı çeken diyaframı ayarladıkça bir dizi dairesel bıçağa benzeyen yaprak genişler ve daralır.
- Diyafram objektifimizin içerisinde yer alır ve sembol olarak küçük “f” harfiyle gösterilir. Kullandığımız lens çeşitlerine göre de f değeri aralıkları farklılık gösterebilir.

- Diyafram sonrası pozlama üçgeninin bir diğer köşesi enstantanedir.
- Fotoğraf çekim tekniklerinin en temel öğelerinden birisidir ve enstantane, perde, obtüratör, shutter, örtücü, pozlama süresi gibi isimlerle adlandırılır.
- Fotoğraf çektiğiniz zaman makinemizin perdesi açılarak gerek gördüğümüz kadar ışığı içeri alır ve kapanır. Bu gerek gördüğünüz kadar açılma-kapanma süresine enstantane hızı denilir.
- Perde makinemizde mekanik olabileceği gibi elektronik de olabilir ve bu her iki türün de artıları ve eksileri vardır.

- Eş Değerlilik fotoğrafın doğru pozlanabilmesi için görüntü algılayıcı üzerine yeterli derecede ışık düşmesi gereklidir. Bu ışığın, sensöre ne kadar düşeceğini diyafram, ne kadar süreyle düşeceğini enstantane hızı, algılayıcının ışığa duyarlılık durumunu ise ISO belirler.
- Pozlama üçgenindeki bu üç değer değiştirilip farklı varyasyona getirilerek yine birbirinin aynı miktarda ışığı toplamak mümkündür, birbirine eş değer olan bu kombinasyonları belirleyen denkleme eş değerlilik yasası denilir.
- ISO pozlama üçgeninin üçüncü ve son köşesidir. Fotoğrafçılık terimlerinden ISO ile kastedilmek istenen aslında “ISO hızı”dır.
- ISO sayısal fotoğraf makinenizin ışığa ne kadar duyarlı olduğunu kontrol eder.
- ISO numarası veya diğer şekilde ifade edilirse ISO hızı ne kadar düşükse, sensör duyarlılığı o derece azdır. ISO hızı değerini 100’den daha düşük bir değere ayarladığımızda, tripod kullanmıyorsanız fotoğraflarınızda bulanıklık oluşabilir.

Fotoğraf Çekim Tekniklerinde Yardımcı Uygulamalar

- Pozlama değeri telafisi olarak adlandırılan “Pozlama Telafisi”, kameranızda çekim yaparken kameranızın dahili ölçer tarafından seçilen pozlama değerlerini ayarlamanızı sağlayan bir özelliktir. Pozlama telafisi fotoğraf çekim teknikleri içerisinde şu şartlarda pozlama üçgenine destek olur; çok parlak veya çok karanlık sahneler, yüksek anahtar portre pozlamaları, karlı sahneler, plaj, deniz yansıması olan sahneler, büyük miktarda parlak gökyüzü içeren sahneler, arkadan aydınlatmalı konular, gece sahneleri, manzara doku pozlamaları.

- Poz ölçüm modu, aynı çerçeve içerisinde farklı örtücü ve diyafram değerleri karşınıza çıkabilir. Bu kapsamda ölçüm yapılacak alanın niteliği ve niceliği belirleyicidir. Bu nitelik ve nicelik değerlerini doğru ölçümle birleştirmek için makinemizin üzerinde poz ölçüm modu bulunur. Bu mod dört eşit ölçüm sunar. Bunlar; ağırlıklı ortalama ölçüm, merkez ağırlıklı ölçüm, kısmi ölçüm, spot ölçümdür.
- Otomatik netleme: Fotoğrafta çekim tekniğinizi geliştirmenin bir yolu da otomatik netleme ayarlarınızı doğru kullanmaktan geçer. Otomatik netleme parametreleri şunlardır: Tek nokta otomatik odaklama, dinamik odak alanı, sürekli otomatik odaklama, kullanıcı seçili netleme alanı, odak kilidi, makro kilitleme.

- Beyaz ayarı bir objeden yansıyan ışığın rengi ışık kaynağının rengine göre değişiklik gösterir. Filmlı kameralarda kullanılan filmin aksine, dijital kameralar fotoğrafları ışık kaynağının rengine göre işleyerek bu ayarlamamanın bir benzerini yapabilmektedir. Bu işlem “Beyaz Ayarı” olarak bilinir.
- Hareketi dondurmanın teknik olarak yolu yüksek enstantane hızından geçer. Bu teknik enstantane öncelikli S veya TV modunda uygulanabileceği gibi manuel modda da uygulanabilir. Manuel mod bize çekilecek olan fotoğrafın yüksek enstantane hızında, ışığın derecesini diyafram ve ISO hızı ile ayarlama şansı verir. Çünkü yüksek enstantane kullanımında ışık miktarı makine içerisine az olarak alınacaktır. Çekilecek hareketin hızına göre 500, 1000 veya 2000 gibi enstantane hızlarına makinenizi ayarlayabilirsiniz. Bu hızlar sayesinde gözün bile çok zor algılayabileceği hareketleri dondurabilirsiniz.

- Hareketli pozlama adına yaratıcı fotoğraf tekniklerinde onlarca alternatif denenebilir. Adı üzerinde olduğu gibi bu yöntem pozlama süresinin uzatılmasıyla hareketi flulaştırma prensibine dayanır.
- Uzun pozlama tekniğinde yanımızda olması gerekenler şunlardır: Tripod, Kablolu veya kablosuz kumanda, batarya, geniş açı veya telelensler, hafıza kartları. Uzun pozlama tekniğinde yanımızda olması gerekenler; bir led lamba, ışık, pozlama yapacağınız saate göre nd filtre seçenekleri, saati dış ve gece çekimlerinde her ihtimale karşı siz ve makineniz için bir yağmur koruyucu.
- Sayısal fotoğrafçılığın ve yazılımların devreye girmesiyle fotoğraf teknikleri de farklı yönlerle evrilmiştir. Bunların en başında deneysel teknikler gelir. HDR de bu tekniklerden birisidir.
- Yüksek dinamik aralık anlamına gelen HDR'nin temel prensibi aynı çerçeveden oluşturulan fotoğraflarda aydınlık ve karanlık yüzey arasındaki temel ışık farklarının şiddetini ortaya koyar.

ÖZET

- Doğruluk ve gerçeklik, gündelik dilde çoğu kez birbirine karıştırılan, birbiriyle ilişkili olmakla birlikte, birbirlerinden de farklı olan kavramlardır.
- Doğruluk: Bilgiyle ilgili bir değerdir.
- Gerçekçilik: Varlığın, insan bilincinden bağımsız ve nesnel bir biçimde var olduğunu savunan görüştür.
- Öznelerarasılık: Diğerleriyle birlikte yaşayan ve etkileşimde bulunan bireylerin bulunduğu, oldukça gerçek bir çevre içerisindeki yaşam dünyasıdır.
- Temsil: Belirgin özellikleri ile yansıtmı, sembolü olma, simgeleme anlamlarına gelir.
- Simge: Herhangi bir nesnenin işareti, sembolüdür.
- İmge: Zihinde beliren olay, kişi ya da nesnelerin görüntüleridir.
- Işık veya elektromanyetik radyasyon, fotokimyasal reaksiyona neden olur. Bu tepkiden ortaya çıkan resimlere fotoğraf denir.

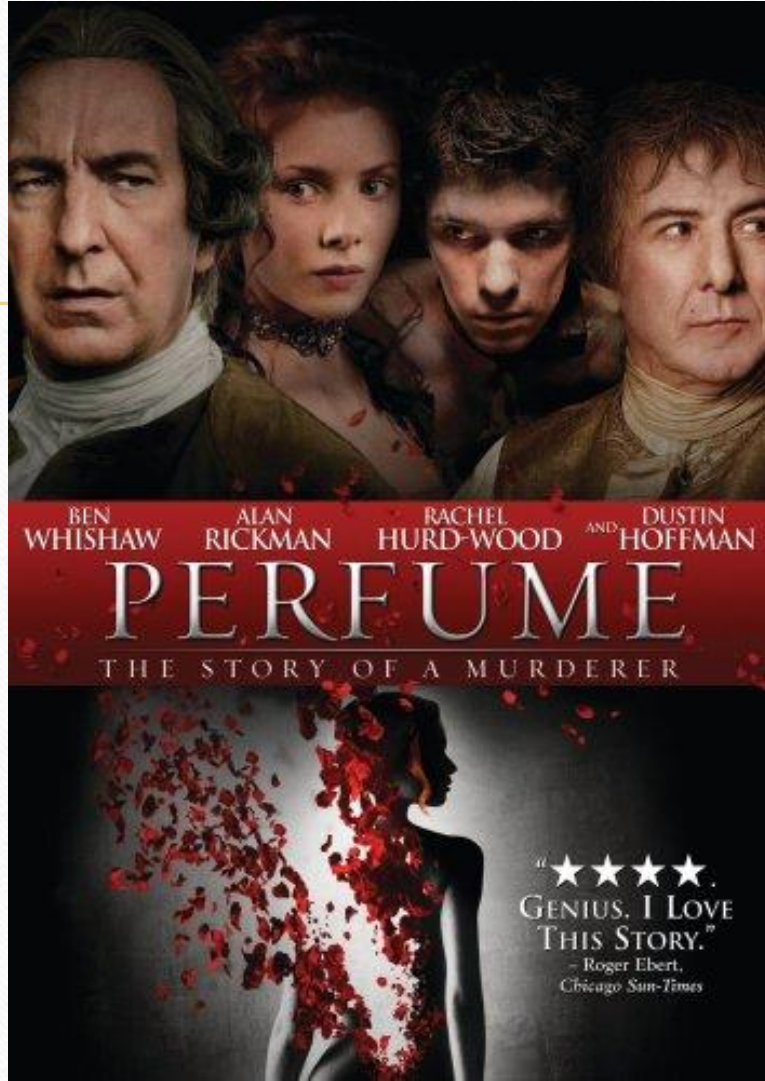
ÖZET

- Pozlamanın omurgası sayılan üç temel kavram “diyafram”, “enstantane hızı” ve “ISO hızı”dır. Bu üçlüye fotoğrafta “Pozlama üçgeni” denir. Poz ölçüm modları; ağırlıklı ortalama ölçüm, merkez ağırlıklı ölçüm, kısmi ölçüm, spot ölçümdür.
- Otomatik netleme parametreleri şunlardır; tek nokta otomatik odaklama, dinamik odak alanı, sürekli otomatik odaklama, kullanıcı seçili netleme alanı, odak kilidi, makro kilitleme.

PATRICK SÜSKIND

KOKU

ROMAN

Çeviri: TEVFIK TURAN

39.
BASKI

A STUDIO GIBLI FILM

SPIRITED AWAY

FROM ACADEMY AWARD®-WINNING DIRECTOR
HAYAO MIYAZAKI

COLLECTOR'S
EDITION

